

Delårsrapport 2021

Hammarö kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2021-10-25

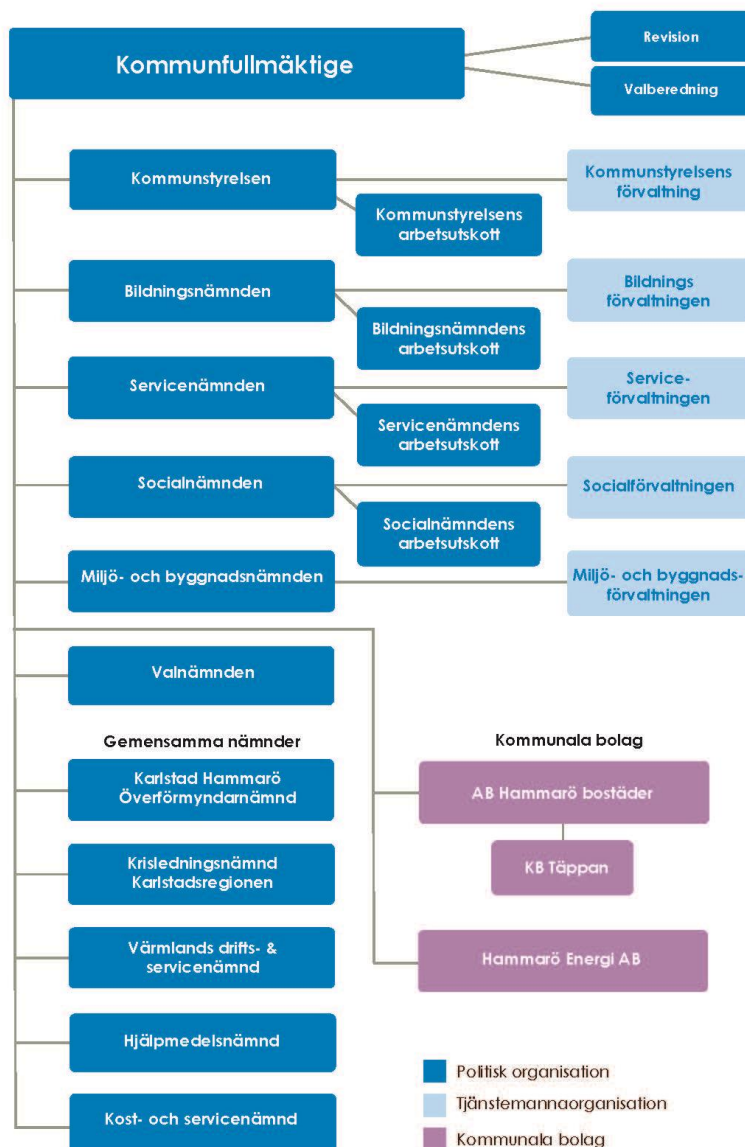
Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Driftsredovisning	9
Investeringsredovisning.....	27
Resultaträkning (tkr)	29
Balansräkning (tkr)	30
Notapparat (tkr)	30
Hammarö Energi AB.....	33
AB Hammaröbostäder.....	34
KB Tärpan 3+4	35
Redovisningsprinciper	36
Ordlista	38

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Hammarö kommuns organisationskarta

Koncernen har inte förändrats under året.

Den samlande kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i två helägda bolag, Hammarö Energi AB och AB Hammarö bostäder. Därtill finns Kommuninvest Ekonomisk förening genom vilken Hammarö kommun just nu finansierar hela kommunens investeringsbehov.

Skälen till att Hammarö kommun valt att driva viss verksamhet i bolagsform är dels organisatoriska, dels ekonomiska. Den verksamhet som bedrivs i bolagsform är sådan verksamhet som är konkurrensutsatt och/eller drivs på affärsmässiga grunder.

Bolagen leds av politiskt tillsatta styrelser och professionella tjänstepersoner.

Händelser av väsentlig betydelse

Covid-19

Pandemin Covid-19 har fortsatt påverkat oss på många sätt under året och många rutiner, frågeställningar mm har hanterats. Hammarö kommun har kunnat hantera smittan på ett mycket bra sätt.

Digital fixare

Som en del i den statliga satsningen på en god vård och omsorg för äldre har socialnämnden infört en digital fixare för alla som är 80 år och äldre. Syftet är att minska det digitala utanförskapet och ge fler äldre kunskap och stöd i användandet av digitala tjänster.

Ny avdelning för äldre

Nya Björkhagsgården öppnade en ny avdelning för äldre i somras.

I juni togs ett inriktningsbeslut i skolfrågan gällande Mörmö 7-9

Både majoriteten och oppositionen var eniga om att påbörja en uppstart/förstudie av en ny byggnad för Mörmö 7-9 med plats för 400 elever på den fastighet som Hammarö utbildningscentrum ligger.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen säger att varje kommun i sin budget, efter egna förutsättningar, ska fastställa mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmålen ska bidra till att verksamheten bedrivs på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt och de finansiella målen ska bidra till att kommande generationer inte ska behöva betala för det som tidigare generationer förbrukat. För Hammarö kommun innebär det att den kommunala servicen ska motsvara kommuninvånarnas förväntningar och behov och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. De kommunövergripande målen utgör tillsammans med de finansiella målen god ekonomisk hushållning. En god ekonomi skapar möjligheter för kommunen att även i framtiden bedriva bra verksamhet.

I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för år 2021 finns följande finansiella och kommunövergripande mål fastställda för god ekonomisk hushållning i Hammarö kommun.

Finansiella mål

Mål: Årets resultat ska uppgå till 3,5 mnkr.

Prognos: Målet kommer att uppnås.

Mål: Nettokostnaden ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter och generella statsbidrag.

Prognos: Generella statsbidrag och skatteintäkter, enligt SKRs prognos minskar, men inte i samma utsträckning som nettokostnadernas minskning vilket innebär att målet kommer att uppnås.

Mål: Investeringarna ska till minst 10 % finansieras med egna medel (avskrivningar + resultat) i genomsnitt för perioden 2021-2023.

Prognos: Med prognostiserat resultat kommer målet att uppnås.

Den sammantagna bedömningen är att Hammarö kommun uppnår god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet.

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges mål utgår från Visionen och Agenda 2030

Fullmäktigemål		
Huvudmål	Stödjande mål	Indikatorer
 Sveriges friskaste kommun	 	Sjukfrånvaro Trygghet SALSA-vården Valdeltagande Radon och kemikalier Brukarbedömning hemtjänst Brukarbedömning SÄBO Deltagande i idrottsföreningar
 Varaktig, inkluderade & hållbar tillväxt	 	Ekonomi i balans Inflyttningstal Företagsklimat (INSIKT) Matsvinn Återvinning av tekniska komponenter
 Mot klimatneutral kommun -7% CO₂/år	 	Minskning energianvändning Minskning inköpta fossila bränslen (bensin/diesel/olja) Ställda krav i upphandlingar Vattenkvalitet Mängd förorenad mark Antal resande med kollektivtrafik Effekter av ökad digitalisering mindre papper, resor mm Antal digitala möten

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse - mål för god ekonomisk hushållning

När det gäller prognos för måluppfyllelse för Kommunfullmäktiges mål så sker det vid delårsbokslutet genom en övergripande analys av nämndernas inrapporterade trender. De flesta av nämndernas mål har en positiv trend, men några mål påverkas starkt av pandemin som gör att planerade aktiviteter fått skjutas på framtiden. Sedan saknas det vid tiden för delårsrapporten resultat att tillgå för uppföljning av många indikatorer och då görs analysen av måluppfyllelse utifrån hur man ligger till med planerade aktiviteter. Bedömningarna av måluppfyllelse utan några konkreta resultat på indikatorer blir därmed så pass osäkra att Hammarö kommun valt att inte prognostisera måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål vid delårsrapporten mer än som en analys av nämndernas trender.

Ekonomisk ställning

Prognosen uppgår till 73,7 mnkr vilket ska jämföras med budgeterat resultat på 3,5 mnkr. Skillnaden mellan prognos och budget kan förklaras med nedanstående punkter.

Nämndernas prognos är 13 mnkr vilket till stor del beror på effekten av återhållsamhet och den pandemi vi är i.

Skatteintäkterna är ca 16 mnkr bättre än budget enligt prognosen från SKR.

Försäljning av arrendetomter på Getingberget prognostiserat till 18 mnkr som kommer påverka årets resultat positivt.

I årets budget finns poster på 12 mnkr som hanterades i bokslutet för 2020 som tillsammans med budgetreserven och kommunstyrelsens oförutsedda budgetpost påverkar prognosen positivt med 19 mnkr.

Verksamheter som kommit igång senare än planerat, kostnader för tillfälliga lokaler har tillsammans en positiv prognos på ca 2 mnkr.

Kommunen har erhållit bidrag som uppgår till 6 mnkr som är knutna till covid-19 som påverkar resultatet och prognosen positivt.

Kostnader för skolprojektet belastar årets resultat och prognostiseras till -8 mnkr vid årets slut.

Balanskravsresultat

	2019-12-31	2020-12-31	2021 Prognos
=Årets resultat enligt resultaträkningen	-1 618	16 499	73 679
-Samtliga realisationsvinster	-9 054	-1 179	-18 000
+Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			
+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet			
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-10 672	15 320	55 679
-Reservering av medel till utjämningsreserv			
+Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
+Synnerliga skäl			
= Årets balanskravsresultat	-10 672	15 320	55 679

Balanskravet innebär att kommunen ska upprätta en budget för varje kalenderår så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om de redovisade kostnaderna överstiger intäkterna ett räkenskapsår ska det negativa resultatet och det egna kapitalet återställas inom tre år om det inte finns synnerliga skäl. Årets balanskravsprognos är 55,7 mnkr, vilket innebär att kommunen kommer att uppfylla balanskravet. Det finns inget kvar att återställa från tidigare år.

Väsentliga personalförhållanden

2021 har, precis som 2020, hittills varit ett mycket annorlunda år med tanke på den pågående pandemin varför årets siffror många gånger kan vara svåra att jämföra med tidigare år. Hammarö kommun hade 1295 tillsvidareanställda medarbetare 2021-08-31 vilket motsvarar ca 1266 årsarbetare. Cirka 91,4 % av de tillsvidareanställda har heltid vilket är en liten höjning och på en mycket hög nivå. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med motsvarande tid 2020. Sjuktagen måste dock ses i skenet av den pågående pandemin. Det är relativt svårt att rekrytera inom fler yrkesgrupper. Konkurrensen om kompetenta medarbetare ökar med större personlörklighet och stigande lönenivåer som följd. I grunden handlar detta om brist på personer med önskad kompetens och att behoven ökar, främst av demografiska skäl.

Personalstruktur

Förvaltning	Årsarbetare	Kvinnor	Män	Heltider %
BIN	591	509	95	92,9
SOC	451	386	73	90,8
SERV	162	90	79	85,8
MOB	8	3	5	100
KS	54	38	17	94,6
Totalt	1266	1026	269	91,4

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron t o m juni 2021 är 6,55 %. Motsvarande period 2020 var sjukfrånvaron 7,48 %. Minskningen innebär att sjukfrånvaron ligger på i princip samma nivå som 2019, innan pandemin. Minskningen har skett inom samtliga förvaltningar men framför allt inom Bildningsförvaltningen. Vad det gäller sjuktal finns en eftersläpning på ca två månader vid t ex inrapportering. Uppgifterna är hämtade ur Hypergene 2021-09-20.

Sjukfrånvaro i procent

	2020	2021
Total sjukfrånvaro	7,48	6,55
Kvinnors sjukfrånvaro	7,97	7,08
Mäns sjukfrånvaro	5,7	4,7

Sjukfrånvaro i procent för respektive förvaltning

	2020	2021
BIN	7,26	6,12
SOC	8,74	8,15
SERV	6,05	5,78

Driftsredovisning

Resultatuppföljning kommunen

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	20 517	21 237	20 032	1 205	
KOSTNADER	-58 054	-60 941	-62 545	1 604	
Summa Resultat	-37 537	-39 704	-42 514	2 810	2 000

Servicenämnden - Skattefinansierad verksamhet

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	15 310	15 418	13 843	1 575	
KOSTNADER	-158 210	-155 080	-153 844	-1 236	
Summa Resultat	-142 899	-139 662	-140 001	339	-546

Servicenämnden - Taxefinansierad verksamhet

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	28 016	30 658	32 258	-1 600	
KOSTNADER	-41 900	-38 309	-42 151	3 842	
Summa Resultat	-13 884	-7 651	-9 893	2 242	-1 000

Bildningsnämnden

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	28 827	30 524	20 634	9 890	
KOSTNADER	-297 402	-309 045	-308 014	-1 031	
Summa Resultat	-268 574	-278 521	-287 380	8 859	4 110

Socialnämnden

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	52 591	50 879	42 919	7 959	
KOSTNADER	-241 667	-244 755	-244 282	-473	
Summa Resultat	-189 076	-193 877	-201 362	7 486	7 270

Miljö- och byggnadsnämnden

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
INTÄKTER	3 815	3 884	3 281	603	
KOSTNADER	-6 017	-4 976	-5 496	520	
Summa Resultat	-2 202	-1 092	-2 215	1 123	340

Övriga nämnder

	Utfall 2020-08-31	Utfall 2021-08-31	Budget 2021-08-31	Avvikelse 2021-08-31	Prognos
KOSTNADER	-8 546	-8 768	-8 100	-668	
Summa Resultat	-8 546	-8 768	-8 100	-668	0

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Ordförande	Solweig Gard
Förvaltningschef	Caroline Depui

Viktigare händelser

Under perioden har pandemin fortsatt och de som haft möjlighet att arbeta hemma har gjort det. Samtliga möten har varit digitala även vad gäller politiska möten inklusive kommunfullmäktige.

Skolprojektet löper på och Annebergs förskola stod klar precis före sommaren. Götetorps skola kommer att vara klar under hösten. Beslut om att utreda möjlighet till nybyggnation av Mörmö 7-9 fattades av kommunfullmäktige i juni 2021.

Upplåningen har inte gått i den snabba takt som vi i vår planering trodde att den skulle göra. Detta är förstås mycket positivt. Anledningen är framförallt det goda resultatet 2020 men också under 2021.

Arbetet kring Agenda 2030 och de mål som kommunfullmäktige har fastställt går framåt.

Under sommaren har husbilsparkeringen vid Lillängshamnen fungerat på ett mycket bra sätt. Många gäster har hyrt plats och kommande år är det ytterligare utveckling kring bland annat betalning, service mm som behöver hanteras.

Näringslivsforum har haft ett antal möten under våren och det är ett bra forum för att prata om frågor som gäller näringslivet på ön.

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens förvaltning är mycket låg. Frånvaron i kommunen som helhet är förstås högre men det är något som HR arbetar med tillsammans med cheferna i verksamheterna och våra medarbetare. En sänkt sjukfrånvaro är viktigt ur många aspekter.

Från och med 1 september har Hammarö, Kil och Forshaga ingått en samverkan kring inköp och upphandling som leds av en upphandlingschef från Forshaga. Det kommer att leda till bättre samlad kompetens inom området samt mindre sårbarhet.

Ekonomi

Prognosen för helåret gällande kommunstyrelsens verksamhet är +2,0 mnkr. Även perioden 1 januari till 31 augusti har präglats av pandemin. De medarbetare som har haft möjlighet har arbetat hemifrån, konferenser och utbildningar har varit få och en hel del vård av barn. Vi har även haft vakanser på olika funktioner.

Färdtjänsten ligger just nu på ett minus. Utifrån pandemin är det troliga att färdtjänst inte har nyttjats så mycket under 2021 vilket gör att helårsprognosen kan landa på plus minus noll.

Överskott avseende personalkostnader kan hänföras till flera olika delar. Dels har utvecklingsledaren varit uthyrd till socialnämnden, ett glapp mellan kommunsekreterare (rekrytering tar tid), utredarposten som budgeterades med 400 tkr har inte nyttjats till och med augusti men funktionen är på plats från och med september. När det gäller arkivsidan slutade arkivarien i juli månad.

Inom mark och plansidan har intäkter avseende vissa detaljplaner bokförts 2021 medan kostnaderna är bokförda tidigare år. Framöver ska kostnader och intäkter matcha varandra vad gäller år så att det inte blir en skev bild.

Driftredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	21 236	20 032	1 205
Personalkostnader	-26 938	-26 666	-272
Övriga kostnader	-34 003	-35 879	1 876
Summa Netto	-39 705	-42 514	2 809

Prognos	2 000
---------	-------

Måluppfyllelse

Nämndmål	Trend
Minskad sjukfrånvaro	→
Vi säkerställer att kommunens service till näringslivet är fullgod för att skapa ett gott näringslivsklimat.	↗
Hållbart resande	↗
Vi arbetar för ett ökat valdeltagande och ett deltagande i det demokratiska samhället för att stärka delaktigheten för alla.	↗
Vi säkerställer en god ekonomisk hushållning	↗
Vi jobbar mot att kommunens egen fordonsflotta ska vara fossilfri	↗

Utifrån de mål som är beslutade för kommunstyrelsen kan vi se att trenden på flera av dem är uppåtgående.

Förslag till riktlinjer för resor har tagits fram och kommer hanteras i kommunstyrelsen under september månad. Grunden i riktlinjerna är att man alltid i första läget ska fundera på om ett möte går att ha digitalt. Om inte går man vidare och tittar på hur man ska transportera sig.

Sjukfrånvaron ligger relativt stabilt. Målsättningen att hamna på 5% för kommunen som helhet kommer inte att nås för 2021 vilket till stor del beror på den pandemi som pågår.

Kommunstyrelsens arbete kring näringsliv och turism har intensifierats och nu har även en kommunikatör knutits till detta arbete.

För att ytterligare förstärka god ekonomisk hushållning pågår ett arbete där en översyn av budgetprocessen pågår.

Servicenämnden

Ordförande	Thomas Bäckman
Förvaltningschef	Lars Elfstrand

Viktigare händelser

Andra tertialet för 2021 har fortsatt präglats av Coronapandemin. Restriktioner har påverkat möjlighet till att hålla våra idrottsanläggningar öppna under denna period. Glädjande är ändå att lättnader i restriktioner för föreningsverksamheten under våren har möjliggjort att träningar och matcher har kommit i gång. Vi har under augusti också kunnat öppna upp våra anläggningar för allmänheten. Många Hammaröbor har väntat på att få nyttja Kilenegården med dess faciliteter.

Detta påverkar fortsatt intäkterna för fritidsenheten under denna period. Kopplat till beslut om lättnader i restriktioner från 29 september ser vi att verksamheten för fritidsenheten kan återgå till ett normalläge. Även kost & lokalvårdsenheten har varit tvungna att hålla i de åtgärder som införts och som är riktade inom förskola, skola och äldreboenden.

Den positiva effekten av Corona pandemin med låga sjuktal under det första tertialet har återgått till mer normala sjuktal med undantag för kost & lokalvårdsenheten som under tertial 2 har haft höga sjuktal. (8-9%). En koppling till dessa höga sjuktal hos kost & lokalvården är de besparingar man gjorde i våra tillagningskök. Personal hinner inte med de uppgifter som måste göras under en arbetsdag. Just nu ligger serviceförvaltningen över de 5% som är ett mål vi försöker hålla oss under.

Skolprojekten fortsätter enligt de tidplaner vi satt upp, detta är oerhört viktigt för att inte behöva hyra modullösningar mer än nödvändigt. Även ekonomin för alla våra pågående projekt håller sig under sin målbudget. Ett fantastiskt bra arbete från vår projektenhet tillsammans med vår partner i skolprojekten.

I Annebergs förskola har nu verksamheten flyttat in och det är bara superlativ i återkoppling för de nya lokalerna. De andra projekten, Götetorp F6, Hammarlunden F6 och Mörmoskogens förskola färdigställs under hösten, först att tas i drift är Götetorpsskolan därefter Mörmoskogen och sist Hammarlunden F6.

Vi har under våren och sommaren fått beslut på att inleda fas 0 för HUC (Mörmo 7-9) samt för de lokaler och utomhusytor vid Hammarlunden som inte ingår i underhållsplanen för Hammarlunden 7-9.

Ett projekt som utförts under sommaren och som tillhör underhållsplanen för Hammarlunden 7-9 är renovering av taket. En första etapp av två är genomförd. Även delar av utemiljön har fått en uppfräschning. Dessa två arbeten har skett med en väldigt kort genomförandetid då allt skulle vara klart till skolstarten. Ett projekt som nu startats upp är förstudien för en ny simhall. Målet är att kunna ha en ny simhall på plats under 2025.

Arbetet med att rusta upp Lövnäsparken har slutförts. Efter ett gott samarbete mellan gata, gatljus, fritids, park, entreprenörer och Hammaröbornas önskemål tycks resultatet uppskattas av många.

I arbetet med att värna om den biologiska mångfalden har vi byggt två insektshotell som har satts upp på ängsytor i kommunen. Insektshotellen är byggda för att hjälpa våra pollinerare att få en boplats och värna om deras fortlevnad i ängsmarken. De har fått mycket positiv uppmärksamhet i media. Detta är en aktivitet som vi kopplar till vårt nya målstyrningssystem, agenda 2030.

Vår nämnd fattade i oktober 2020 beslut om 9st målområden som serviceförvaltningen skall arbeta med fram till 2030. Det känns riktigt bra att ha fått detta verktyg och som gör det enklare att fatta långsiktigt hållbara mål för miljön och vår verksamhet.

Efter att beslut fattats om att inte gå vidare med en gemensam insamlingsorganisation inom KBR-regionen, har vi tillsammans med Grums och Forshaga bildat en gemensam arbetsgrupp för att jobba vidare med ett införande av separat matavfallsinsamling. Arbetsgruppen har gemensamt tagit fram en tjänsteskrivelse avseende ett inriktningsbeslut i varje kommunfullmäktige med avsikten att införa tvåkärllssystem. Om tjänsteskrivelsen bifalles kommer en projektplan att tas fram där avsikten är att påbörja utrullning av nya matavfallskärl under H2 2022.

VA-samverkan i Karlstadsregionen har bildats för att stärka VA-organisationerna. Samverkansgruppen har haft uppstartsmöte. Det fattades beslut om höstens tematräffar. Först ut blir kompetensförsörjning. Utbyggnadsplanen som ingår i kommunens VA-plan har reviderats tillsammans med bygg- och miljöförvaltningen och kommunstyrelsen, och antagits av kommunfullmäktige. Länsstyrelsen har lämnat besked om att de lämnar överklagan från boende i Södra Lindenäs utan åtgärd, vilket innebär att kommunen kan arbeta utifrån antagen revidering. Efter utbyggnaden till Norra Lindenäs kommer det att byggas ut till Södra Rud. Under sommaren har VA-enheten deltagit i informationskampanjen Hållbar vattenanvändning tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten och ett hundratal andra VA-organisationer. Kampanjen har fått stort genomslag.

Ekonomi

Den skattefinansierade verksamheten visar ackumulerat, per augusti, en positiv avvikelse mot budget med 2,3 mkr inklusive evakueringslösning och moduler. Exklusive evakueringslösning och moduler är avvikelsen 0,3 mkr.

Helårsprognosen för den skattefinansierade verksamheten, exklusive evakueringslösningen och hyrda moduler, pekar mot -0,5 mkr, vilket hänförs till förlorade intäkter hittills i år för Fritidsverksamheten och det ska kompenseras av kommunens budget för Covid-19.

Negativa avvikelser finns kopplade till en kall inledning av 2021 och som påverkar framför allt fastighet avseende energikostnader samt Utemiljö & Renhållning för vinterväghållningen. De besparingar som är genomförda i våra tillagningskök har lett till arbetsmiljöproblem. Personal hinner inte med de uppgifter som måste göras under en arbetsdag. Detta var inget man kunde förutspå i de riskanalyser som gjordes inför besparingarna.

För de taxefinansierade verksamheterna Vatten och Avlopp (VA) och Renhållning är årsprognosen tillsammans -1,0 mkr. Dessa verksamheter är självfinansierade och har budgetar med nollresultat.

Driftsredovisning (tkr); Skattefinansierad del

	Urfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	15 418	13 843	1 575
Personalkostnader	-50 967	-50 652	-315
Övriga kostnader	-104 113	-103 192	-921
Summa Netto	-139 662	-140 001	339

Prognos	-546
---------	------

Driftredovisning (tkr); Taxefinansierad del

	Urfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	30 658	32 258	-1 600
Personalkostnader	-7 821	-8 387	566
Övriga kostnader	-30 489	-33 764	3 276
Summa Netto	-7 651	-9 893	2 242

Prognos	-1 000
---------	--------

Måluppfyllelse

Nämndmål	Trend
Servicenämnden ska främja folkhälsan	↗
Servicenämnden ska leverera verksamhet med god kvalitet	↗
Servicenämnden ska leverera långsiktigt hållbara tjänster med optimal resursanvändning och minimal miljöpåverkan	↗

Serviceförvaltningen arbetar med att stödja de tre övergripande målen som KF satt: Sveriges friskaste kommun (3), Varaktig, inkluderande & hållbar tillväxt (8) samt mot en klimatneutral kommun (13) nås via de mål och aktiviteter som finns upptagna i det interna målarbetet. För att nå dessa mål kommer det krävas riktade medel i framtida budgetar.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ordförande	Erik Gustafsson
Förvaltningschef	Ann-Kristin Djuvfeldt

Viktigare händelser

- Kommunen har tecknat avtal med Digitaliseringsmyndigheten (DIGG). I dagsläget skickar miljö- och byggförvaltningen viss information till en digital brevlåda till exempel Kivra. Det kan röra sig om underrättelser om beslut och grannhöranden i bygglovsärenden. Digital post gör att vi även kan kommunicera digitalt med parter som vi inte har någon e-post till. I framtiden kommer mer av kommunens kommunikation att ske via digital post.
- Direktarkivering av handlingar görs från ärendesystemet ByggR till digitalt mellanarkiv. De ärenden som hanteras i ByggR är byggärenden, förvaltningsövergripande och bostadsanpassningsärenden.
- Ärenden i diariesystemet ByggR från 2015 och fram till 2021 har flyttats över till det digitala mellanarkivet.
- Den 1 juli 2021 fick miljö- och byggnadsnämnden ansvar för handläggning och tillsyn av serveringstillstånd enligt alkohollagen. Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen har antagits av miljö- och byggnadsnämnden. Delegeringsordningen har reviderats samt arbete pågår med nya blanketter och mallar för handläggning av ärenden enligt alkohollagen. Informationen om serveringstillstånd på hemsidan har uppdaterats. Arbete pågår med flera Värmlandskommuner för att upprätta ett samarbetsavtal för tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen.
- Förvaltningen har deltagit i kommunens arbete med utbyggnadsplan för kommunalt vatten- och avlopp samt omprioritering av utbyggnadsområden.
- Förvaltningen har varit med i en grupp för att arbeta fram "Riktlinjer för masshantering på Hammarö".
- Förvaltningen har varit med i kommunens arbete med att svara på remiss från Vattenmyndigheten kring förslag på förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021–2027 för Västerhavets vattendistrikt.
- Förvaltningen har deltagit i arbetet med Hammarö kommuns vassklipplingsplan.
- Den 1 juli 2020 började en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen att gälla. Trängseltillsyn har under våren och sommaren utförts på serveringsställen i kommunen. Tillsyn har gjorts på 19 serveringsställen under lunchtid. Tillsyn har även gjorts kvällstid på sju serveringsställen för att följa upp förbudet mot bordsservering efter kl. 20.30. Klagomål på trängsel följs alltid upp och under våren har tre klagomål på trängsel inkommit till förvaltningen. Syftet med förvaltningens kontroll är att trängsel inte ska uppstå i berörda verksamheter inom kommunen, detta för att förhindra smittspridningen av covid-19. Om miljö- och byggnadsnämnden bedömer att verksamhetsutövaren inte vidtagit tillräckliga åtgärder enligt lagen, kan nämnden fatta beslut om föreläggande med åtgärdskrav med eller utan vite eller att stänga ner verksamheten genom ett beslut om förbud mot att bedriva verksamheten.

- Arbete med aktiviteter till nämndens mål utifrån Agenda 2030 har påbörjats under våren.
- Miljö- och byggnadsnämnden har bland annat beviljat bygglov för två flerbostadshus med 20 lägenheter (bostadsrätter) i Lillängshamnen, PEAB, etapp 3 inom fastigheten Mörmön 5:74 samt för nybyggnad av två flerbostadshus i sju våningar med 138 hyreslägenheter inom fastigheten Mörmön 5:73.

Ekonomi

Miljö- och byggnadsnämnden ska lämna en helårsprognos för 2021. I dagsläget förväntas miljö- och byggnadsnämnden få ett överskott mot budget på +340 tkr

Miljöbalken:

Nämnden har ett överskott på miljöbalken på +151 tkr. En miljöinspektör har under halva året varit föräldraledig och arbetat 80 %. Vi ligger +52 tkr på personalkostnad. Intäkterna på miljöbalken ligger på +69 tkr.

Livsmedel:

Nämnden har ett överskott på intäktssidan på livsmedelskontrollen på +119 tkr. I intäkterna ligger en överflyttad kontrollskuld från 2020 på +77 tkr. Del av kontrollskulden har under sommaren arbetats av genom det samarbetsavtal nämnden har med miljönämnden i Karlstads kommun. Livsmedelsinspektörer från Karlstads kommun har utfört kontroller (50 h) på livsmedelsanläggningar i Hammarö kommun. Vi har ännu inte fått fakturan från Karlstads kommun på deras utförda livsmedelskontroller. I intäkterna ligger även ett statsbidrag på 69 tkr för trängseltillsyn på serveringsställen.

Bygglov:

Nämnden har ett överskott på +397 tkr på bygglovsintäkter. Under våren har det inkommit många bygglovsärenden. För att kunna hålla de lagstadgade handläggningstiderna och ha en hanterbar arbetsmängd för våra två byggnadsinspektörer har vi under året tagit in en extra resurs (tjänstställning) som handlagt bygglovsärenden. Nämnden har bland annat beviljat bygglov för två flerbostadshus med 20 lägenheter (bostadsrätter) i Lillängshamnen, PEAB, etapp 3 samt för nybyggnad av två flerbostadshus i sju våningar med 138 hyreslägenheter i centrum. Under senare delen av sommaren/början av hösten har antalet inkommande bygglovsärenden minskat.

Netto på verksamheten bygglov och besiktningar ligger på +369 tkr.

Bostadsanpassning:

Förvaltningen har en budget för bostadsanpassningsbidrag på 1 miljon. I dagsläget har nämnden ett överskott på bostadsanpassningen på +356 tkr. Förvaltningen har hittills fått in färre och mindre kostsamma ärenden än tidigare år. Den osäkerhet som finns vad avser budgeten rör antalet inkommande ärenden resterande delen av året samt hur omfattande de anpassningarna är.

Alkohol:

Den 1 juli 2021 fick miljö- och byggnadsnämnden ansvar för handläggning och tillsyn av serveringstillstånd enligt alkohollagen. Nämnden fick budgetmedel för halva året motsvarande 20 % av en tjänst (60 tkr). Arbete pågår med flera Värmlandskommuner för att upprätta ett samarbetsavtal för tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen.

Driftsredovisning (tkr)

	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	3 884	3 281	603
Personalkostnader	-4 133	-4 054	-78
Övriga kostnader	-843	-1 442	598
Summa Netto	-1 092	-2 215	1 123

Prognos	340
---------	-----

Måluppfyllelse

Nämndmål	Trend
Säkerställa bra inomhusklimat i våra skolor och flerbostadshus	↗
Minska negativ påverkan på mark och vattenkvalitet	↗
Nämnden ska värna orörd natur på Hammarö och inga nya etableringar ska ske på södra delen av ön. Vid bygglovsprövningar ska extra hänsyn tas till grönstrukturplanen.	→

Miljö- och byggnadsnämndens arbete med målen utifrån Agenda 2030 är långsiktiga. Miljö- och byggnadsnämnden har under 2021 tre nämndmål. Miljö- och byggnadsnämnden bidrar till den övergripande måluppfyllelsen genom aktiviteter som genomförs på förvaltningen och ut mot våra verksamhetsutövare/kunder. Medarbetarna på förvaltningen har varit aktiva och gemensamt arbetat fram lämpliga och tydliga aktiviteter för att uppfylla nämndens mål och i slutänden även fullmäktigemålen.

Socialnämnden

Ordförande	Margareta Ivarsson
Förvaltningschef	Annika Lückner

Viktigare händelser

Staben

- När den centrala bemanningsenheten avslutades och varje förvaltning själv tog över ansvaret för sin egen rekrytering och bemanning fick verksamheterna själva ta ett mycket stort ansvar vilket lett till en hög arbetsbelastning. Detta eftersom chefen för bemanningsenheten och två av tre handläggare avslutade sina tjänster på egen begäran.

Stöd och Omsorg/Hälso- och sjukvård

- Stor ökning av omvårdnadsinsatser på Spelvägen 21 pga åldrande brukare samt stor somatisk problematik. Enheten har fått handledning med fyra tillfällen. Enheten har utökat med en allmän visstidsanställning 100% from våren. En process är startad för flytt för två brukare med stora omvårdnadsbehov, detta hoppas vi ska leda till en bättre arbetsmiljö och en bättre omsorg för brukarna.
- Utökat bemanningsbehov på Stjärnan pga fler beviljade beslut samt utökning av tid på de barn/ungdomar som redan ingår i verksamheten. De fem som ska flytta in i nya gruppboenden efter årsskiftet har nu alla beslut om avlastning på Stjärnan.
- Inom Hälso- och sjukvården har det varit ett ansträngt läge under sommaren. Detta med anledning av långtidssjukskrivningar, problem att rekrytera sommarpersonal samt mycket oerfaren baspersonal vilket krävt stödinsatser i högre grad från legitimerad personal.

IFO

- Antalet orosanmälningar gällande barn och unga under året (januari-juli 2021) är hittills färre än under samma period föregående år (-79 st). En orsak till det totalt minskade antalet anmälningar kan bero på effekter av tillämpningen av Stegmodellen och MAKKT, dvs vårt utökade förebyggande arbete på Mörmö Gård.
- Det utbetalda ekonomiska biståndet ökade jan-april, vilket kan kopplas till att fler hushåll ansökt om ekonomiskt bistånd, trenden vände något neråt i maj. Denna ökning går även att återfinna i hur statistiken för utbetalt bistånd och antal hushåll sett ut i riket under samma period. Gruppen utrikesfödda vuxna biståndsmottagare har under de senaste fyra åren fördubblats. Analysen som gjorts visar att en stor del av dessa personer står långt ifrån arbetsmarknaden utifrån olika problem med både psykisk och fysisk ohälsa.
- Under 2021 har det varit en hög efterfrågan på institutionsvård för missbruk. Det som bedöms vara orsak till antalet placeringar ökat är att fler personer haft en sådan missbruksproblematik där vård i öppenvård inte varit tillräcklig.
- Från och med 1 augusti 2021 har socialnämnden fått ett utökat ansvar när det gäller våld som innebär att socialnämnden ska verka för att den som utsätter eller har utsatt en närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

- Arbetet med Rehabplats Hammarö har tagit fart, dock kvarstår mycket strukturellt arbete för att verksamheten ska komma i gång ordentligt.
- Antalet inskrivna på APH uppgick i maj till 83 individer, för att i slutet av augusti minska till 60. Anledningen till utskrivning är: arbete 15st, studier 3st, pension 1st, åter till IFO 3st och föräldraledig 1st. Under perioden har vi haft sex BEA anställningar samt en praktik aktiva, fördelat på 8 verksamheter.
- Feriejobben har genomförts i både kommunala verksamheter och i föreningar. Vi har fått feedback från många av våra föreningar som upplever att perioderna varit väldigt lyckade. Totalt har 111 ungdomar fått arbete uppdelat på tre perioder.
- Fältverksamheten pågår under maj till september 2021 och innebär en förstärkning av vårt förebyggande arbete. Syftet med fältverksamheten är att bidra till en tryggare tillvaro på Hammarö och det sker genom att dels försöka få en uppfattning om hur situationen ser ut bland ungdomarna, dels genom att nätverka och knyta kontakter med berörda professionella, föreningar, föräldrar och ungdomar. Bakgrunden till projektet är att vi identifierat en viss oro bland våra barn och unga den senaste tiden och en del skadegörelse i vårt samhälle. Oron och skadegörelsen kopplas till den pågående pandemin då flera av de naturliga och strukturerade formerna att umgås och samlas inte är möjligt under pandemin.

Äldreomsorg

- Nyrekrytering av enhetschefer till hemtjänsten har pågått sedan våren. Från mitten av juli är alla tre på plats.
- Den nya avdelningen Vitsippan med 10 platser på Björkhagsgården togs i bruk i juni efter en omfattande renovering.
- Djupängen anordnade en Hälsomånad under maj både för personal och brukare.
- Från den 10 maj gick Djupängen in i hållbar schemahantering och ökade bemanningskravet i schemat. Vilket medförde minskad arbetsbelastning för medarbetarna. Samtidigt tillfördes budget för svårt sjuka äldre vilket medfört att resurser tillförts vid ökad arbetsbelastning.
- Tillsammans med fastighetsförvaltningen har en grillplats installerats på Djupängens yttergård.
- I samlingsalen på Djupängen arrangerades fotbolls VM av servicepersonalen för alla boende.

Ekonomi

Socialnämndens resultat vid delåret är ett överskott på 7,5 miljoner kronor.

Överskottet beror på ett flertal saker. Intäkterna är högre än budgeterat inom vård och omsorg vilket innebär att betalningsförmågan hos våra brukare är högre och inga intäkter för hyror på Björkhagsgården var budgeterade. Förvaltningen har också under året fått flertalet stadsbidrag för olika insatser inom verksamheterna. Detta innebär att kostnader för utbildning, kompetenshöjande insatser mm inte har belastat ordinarie budget. Hälso- och sjukvården har haft svårt att rekrytera vikarier inför sommaren, men även under större delen av året då det har funnits långtidsfrånvaro i gruppen. Ett annat område där det finns vakanser är förvaltningsstaben där det har varit personalomsättning och rekrytering har tagit tid.

Ett område med ett negativt resultat på -2,3 miljoner är försörjningsstöd och ett annat är HVB vuxen med -2,7 miljoner, varav -1,1 miljoner avser en placering av ett hedersrelaterat våldsärende.

Ett område med ett stort överskott på + 4,2 miljoner är hemtjänstpotten. Anledningen till överskottet kan vara flera faktorer. Det kan dels bero på fortsatt rädsla för att ta emot personal med anledning av pandemin. Flera brukare har av sagt sig insatser, vill inte ha besök utan har fått hjälp av anhöriga och goda vänner. Men också en effektiv planering och resultat av förebyggande insatser.

Prognos för helåret för socialnämnden är ca 7,3 miljoner kronor.

Driftsredovisning (tkr)

	Urfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	50 879	42 919	7 959
Personalkostnader	-191 817	-195 724	3 907
Övriga kostnader	-52 938	-48 558	-4 380
Summa Netto	-193 877	-201 362	7 486

Prognos	7 270
---------	-------

Måluppfyllelse

Nämndmål	Trend
Minska psykisk ohälsa bland våra medborgare	↗
Minska behov av försörjningsstöd	↘
Främja hållbara, offentliga upphandlingar, samt ställa miljökrav på upphandlingar	↗
Minska ofrivillig ensamhet	→
Öka återbruk för att hushålla med kommunala resurser	→
Öka brukarmedverkan	↗
Digitalisering	↗
Öka fokus på barns delaktighet	↗
God plan för ungdomssysselsättning	→

När det gäller Analys av trender avseende målen så är resultatet lite blandat. De flesta målen har en positiv trend, men några mål påverkas starkt av pandemin som gör att planerade aktiviteter fått skjutas på framtiden. Socialnämndens mål för 2021 bidrar väl till att uppfylla Fullmäktiges övergripande mål utifrån Agenda 2030, men de är för många för att verksamheten ska kunna arbeta med dem på ett effektivt sätt och en justering av antalet mål har gjorts inför 2022.

Bildningsnämnden

Ordförande	Lillemor Larsson
Förvaltningschef	Björn Svantesson

Viktigare händelser

Rekryteringar

En tf rektor anställdes under våren inom förskolan, Charlotte Stålhandske, ersättare till Kicki Brandelius som gick i pension. Charlotte påbörjade sin tjänst i februari. Rekrytering av ordinarie ersättare pågick under våren och Eeva Barth anställdes med början 9 augusti.

Processen kring ny kulturchef pågick under våren och Klara Sköld anställdes med start den 16 augusti. Klara ersätter Solveig Hagström som går i pension 1 oktober.

Elevhälsan har anställt ytterligare en kurator på 100 %. Den samlade elevhälsan har därmed 5,7 kuratorer som är fördelade på våra grundskolor efter ett socioekonomiskt index. Den centrala elevhälsan har dessutom under augusti utökats med en skolsköterska och en skolpsykolog, vilket gör att vi nu har 6,0 skolsköterskor och 2,0 skolpsykologer. Insatserna har möjliggjorts genom statsbidraget "Likvärdig skola". Dessa utökningar gör det möjligt för rektorerna att arbeta med en samlad elevhälsa på skolorna.

Lokalutveckling

Annebergs nya förskola har färdigställts. Den nya förskolan består av 12 avdelningar med plats för 180 barn. Fem avdelningar flyttade in i början av maj och ytterligare fem avdelningar flyttade in i augusti. Två avdelningar kommer att stå tomma under hela 2021 pga politiskt fattade beslut.

Övriga arbeten i skolprojektet går enligt plan vid Hammarlunden F-6, Götetorps skola F-6 och Mörmoskogens förskola. Samtliga enheter väntas vara klara för inflyttning under hösten och slutet av året.

Nu har även arbetet med nya Mörmoskolan 7-9 påbörjats och strax innan sommaren beslutades att det blir en nybyggnation på HUC-området.

Även lite mindre förändringar har genomförts under årets första halva, bl.a har en ombyggnation i slöjdsalar genomförts på Hammarlunden åk 7-9, beroende av ökade gruppstorlekar. Vid Lunna förskola har byggnation av nya entréer med tillhörande kapprum genomförts.

Utveckling

Mycket fokus har fortsatt lagts på att kompetensutveckla verksamheten inom digitalisering. STL - "Skriva sig till lärande" är inne på den sista av totalt tre terminer, i den stora kompetensutvecklingssatsningen, där samtliga lärare i grundskolan och förskoleklass deltar. Detta arbete gör Hammarö kommun i samarbete med SKR. STL är en satsning som har fokus på elevernas skrivutveckling i alla årskurser och ämnen, där digitalisering är en naturlig del i arbetsmodellen.

Förvaltningen fattade under våren beslut att V-klass skulle bli kommunens nya lärplattform. Beslutet baserades på många och långa workshops med verkamma lärare. En implementeringsplan för den nya lärplattformen utarbetades under våren 2021 och genomförs i fyra olika faser. Fas 1 är genomförd och under augusti var vi inne i fas 2. Grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskola är involverade i implementeringen. Skolorna började arbeta i V-klass i augusti och förskolorna

förväntas starta i slutet av september. Lärplattformen ska vara ett stöd för pedagoger att kommunicera med barn/elever och deras vårdnadshavare om det som handlar om verksamhetens kärnuppdrag, undervisningen, men även utgöra ett viktigt stöd i den vardagliga informationshanteringen. Inom förskola och fritidshem handlar detta bl.a. om schemaläggning och in- & utcheckning av barn. Kompetensutvecklingsinsatser är genomförda i de verksamheter som berörs och superanvändare är utsedda att driva arbetet framåt tillsammans med kommunens IKT-utvecklare och IKT-samordnare. Ett bildstödsprogram, Widget-online, har köpts in i kommungemensamt. Förskolans samtliga avdelningar har egen inloggning och kan själva hämta bildstöd efter behov.

Digitaliseringen har tagit stora kliv framåt, där skolan har fått draghjälp av pandemin. Distansundervisning var i skarpt läge på flera skolor under vårterminen, särskilt på högstadieskolorna under en begränsad tid. Det är en stor förändring av undervisningen för både elever och lärare. NE-läromedel har köpts in och erbjuder pedagogerna ett digitalt läromedel för samtliga årskurser och ämnen, som ett komplement till övriga lärresurser och läromedel.

Utifrån beslut avseende budget 2021 har 4 avdelningar stängts, något som har medfört förtätning i barngrupperna. Yngreavdelningarna med barn i åldrarna 1-3 år får på flera håll ca 15 barn i gruppen. Avdelningar med barn i åldrar 3-5 får något högre förtätning. Att fyra avdelningar har stängts och verksamheten har gått från 72 avdelningar till 68 avdelningar har även, tillsammans med de nya kommande förskolorna, inneburit att en omorganisation varit nödvändig.

Inom hela förvaltningen har det arbetats aktivt med frågor, hantering, planering och konsekvenser kring den rådande situationen utifrån coronapandemin. Några exempel på detta är att förskolan vid introduktion har behövt lägga introduktioner på utspridda tider pga att förhindra smitta och skapa en bra arbetsmiljö. Vidare har vinterkläder och picknickbord köpts in för att underlätta för verksamheten att bedriva undervisning utomhus i högre utsträckning. Inom Ungdomsenheten finns det liknande exempel, de kunde inte bedriva ordinarie verksamhet inomhus under vecka 1-16. Kulturskolan har också påverkats av pandemin den första halvan av året. Kulturskolan har till stor del genomförts digitalt och planerade elevföreläsningar etc har fått ställas in.

Under vårterminen var det periodvis hög personalfrånvaro vid vissa enheter, då medarbetare var hemma till följd av covid, covidsymtom eller för att de varit närkontakter. Detta medförde att många vikarier fick sättas in då medarbetarna varit tvungna att följa de restriktioner som gällde. Inom delar av förskoleverksamheten har det under våren syns ett ökat behov av stöttning. Det handlar bl.a. om behov av att som familj få stöttning av tex förskola, barnhälsovården samt socialtjänsten IFO. Pandemin och dess påverkan kan vara en förklaringsfaktor till detta. Vi befinner oss i ett läge där vikten av samverkan mellan olika instanser ökar samt behovet av en verksamhet som kan axla riskfaktorer blir allt mer tydlig. Pågående pandemi kommer att få flera konsekvenser, en av dessa handlar om den utbildningsskuld som byggts upp under våren och som måste hanteras framöver.

En ökning av vuxenstuderande har skett under den första halvan av året, med ca 87 studerande, jämfört med samma period föregående år.

Förvaltningen har under en längre tid varit involverad i flera olika processer som tar tid, bl.a. alla byggprocesser. För en redan hårt arbetstyngd förvaltning där cheferna har ett allt för högt antal medarbetare, där flera rektorer genomför rektorsutbildning och där mycket kraft har fått läggas på pågående pandemi, har detta inneburit att flera chefer har svårt att hantera sin arbetssituation. Till följd av detta blev en rektor sjukskriven 100% under våren och ytterligare en rektor blev sjukskriven 100% i augusti.

Detta har i sin tur medfört ytterligare arbetsbörda på övriga chefer. Antalet medarbetare per chef är något som kommunen behöver göra något åt så snart som möjligt.

Ekonomi

Bildningsnämnden har ett positivt resultat om 8 859 tkr. Främsta orsaker till detta resultat är;

- Skolmiljarden med en total intäkt om 1,8 mkr till kommunens skolor.
- Ökade intäkter än budgeterat avseende barnomsorgsavgifter, avvikelse ca 0,8 mkr
- Lägre interkommunal ersättning (IKE), än prognos och budget, avvikelse om ca 0,7 mkr.
- Lägre kostnader för nämnden, avvikelse ca 170 tkr
- Lägre kostnader pga färre barn i kooperativ /enskild förskola, än budgeterat, avvikelse ca 400 tkr.
- Lägre kostnader för skolskjutsar än budgeterat, avvikelse ca 200 tkr.
- Vakanta tjänster under första halvan av året.
- Minskade kostnader utifrån pågående pandemi i form av lägre kostnader för utbildningar (t.ex. rektorsutbildning), minskade kostnader för utebliven PRAO-verksamhet, inställda arrangemang mm.
- Samtliga enheter inom skolan har vid delåret en positiv avvikelse, vilket är nödvändigt för att hantera det nya läsåret med start i augusti.
- Vuxenutbildningen har en positiv avvikelse om ca 1 mkr, beroende av att vårens samtliga fakturor ännu inte har kommit. Prognosen är en budget i balans.

Bildningsnämndens prognos för helåret visar på ett överskott om 4 110 tkr. Främsta orsaker till denna prognos är;

- Ökade intäkter än budgeterat avseende barnomsorgsavgifter, ca 1,2 mkr
- Ej inskrivna elever i särskola, ca 1,4 mkr.
- Lägre interkommunal ersättning (IKE), än prognos och budget, om ca 1,1 mkr.
- Lägre kostnader för nämnden, ca 200 tkr
- Lägre kostnader pga färre barn i kooperativ /enskild förskola, än budgeterat, ca 460 tkr.
- Lägre kostnader för skolskjutsar än budgeterat, ca 200 tkr. Budgeten höjdes med 700 tkr inför 2021.
- Minskade kostnader utifrån pågående pandemi i form av lägre kostnader för utbildningar (t.ex. rektorsutbildning), minskade kostnader för utebliven PRAO-verksamhet, inställda arrangemang mm

Gymnasieskolan påvisar ett litet överskott efter årets första halva om ca 110 tkr, med en prognos om ca 1,6 mkr i underskott. Anledningen till detta underskott är att den interkommunala ersättningen/elev har en högre snittkostnad än budgeterat, vilket i sin tur beror på att eleverna studerar vid gymnasieprogram som har en högre kostnad än beräknat i budget. En detaljerad analys kommer att genomföras för att utröna var ökningen sker.

Driftsredovisning (tkr)

	Urfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Intäkter	30 524	20 634	9 890
Personalkostnader	-224 414	-222 781	-1 634
Övriga kostnader	-84 630	-85 233	603
Summa Netto	-278 521	-287 380	8 859

Prognos	4 110
---------	-------

Måluppfyllelse

Nämndmål	Trend
Skola och förskola har ett främjande och förebyggande arbete gällande psykisk hälsa hos barn och unga.	→
Minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar	↗
Minskad konsumtion och ökat återbruk	↗
Säkerställa att alla pojkar och flickor genomför en likvärdig förskole-, grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.	→
Utveckla lärmiljöer som är anpassade för alla barn och elever utifrån ett tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv. Vi ska erbjuda en trygg, inkluderande och stimulerande lärandemiljö för alla.	↗
Säkerställa att barn och elever med sämre förutsättningar har lika tillgång till utbildning av god kvalitet och att utbildningen kompenserar för barnens och elevernas olika förutsättningar och bakgrund.	↘

Under 2021 har bildningsförvaltningen 6 stycken nämndmål. Av dessa har 3 stycken en positiv trend, 2 stycken har en rak kurva och 1 stycken en negativ trend. Genom det arbete och de aktiviteter som personalen inom verksamheten har genomfört har bildningsnämnden bidragit till den övergripande måluppfyllelsen i kommunen. Den övergripande förvaltningen har fungerat som stöd och samordnare för utvecklingsarbetet. Rolfördelningen har som vanligt varit att nämnden har arbetat med vad-frågorna och förvaltningen med hur-frågorna. Det bör tilläggas att samtliga mål är oerhört vida och spänner över flera olika områden vilket medför en ytterst komplex och svår bedömning där det kan vara en positiv trend inom några områden och en negativ trend inom andra. Samtliga mål är satta att arbeta med över flera års tid och kommer fortsatt vara fokusområden framöver. Vi har redan från början varit medvetna om att just dessa mål är mål som vi behöver arbeta med över tid för att lyckas.

Övriga nämnder

Överförmyndarnämnden

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-1 359	-1 333	-26

Prognos	0
---------	---

Hjälpmedelsnämnden

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-93	-133	41

Prognos	0
---------	---

Revisionen

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-572	-767	195

Prognos	0
---------	---

Karlstadsregionens räddningstjänst

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-6 735	-5 867	-868

Prognos	0
---------	---

Valnämnden

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-1		-1

Prognos	0
---------	---

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden är en obligatorisk nämnd som från 2007 har inrättats som en gemensam nämnd för Karlstadsregionen. Nämndens verksamhet finansieras av statsbidrag.

Under året har ingen extraordinär händelse lett till att nämnden aktiverats. Nämnden har haft ett ordinarie sammanträde.

Drifts- och servicenämnden

Nämnden har fyra sammanträden per år. Varje medverkande kommun har utsett en ledamot och en ersättare till nämnden. Posterna som ordförande och vice ordförande tillsätts genom val i Karlstads kommun. Nämnden arbetar för gemensam utveckling av e-tjänster och nyttjande av dessa och för att få en effektiv gemensam avtalsdatabas. Nämnden arbetar också med gemensam utredning av metoder och lösningar för ett effektivare inköpsarbete och en mer professionell inköpsorganisation.

Patientnämnden

Driftsredovisning (tkr)

	Uffall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Netto	-8		-8
Prognos			0

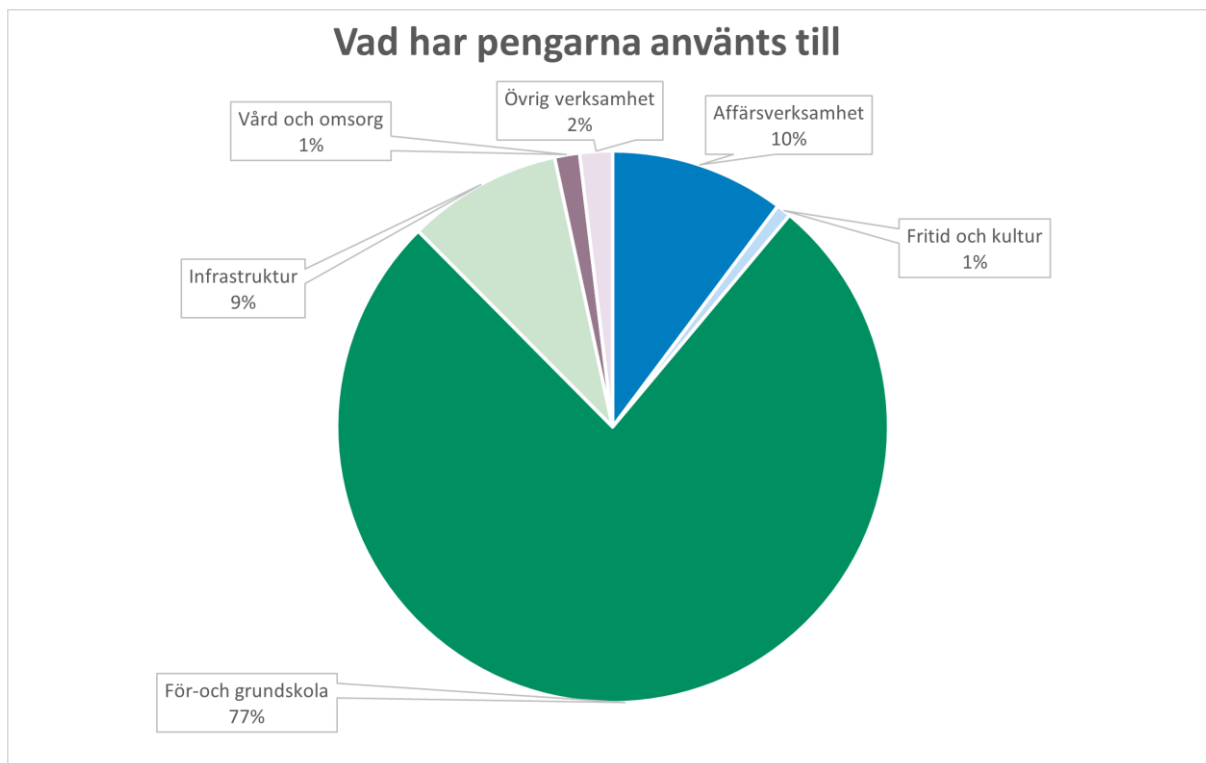
Investeringsredovisning

Kommunens investeringsnivåer är höga då stora investeringar sker i framför allt i nya skolor och förskolor.

Skolor som byggs och är i sitt slutskede är F-6 skola vid Götetorp och F-6 skola vid Hammarlunden som ska vara inflyttningsklar under hösten. Anneberg förskola är klar och hade inflyttning under augusti månad. Mörmoskogens förskola kommer att färdigställas innan årsskiftet.

Inom området affärsverksamhet är det investeringar inom Vatten och avlopp. Renovering av fastigheterna på Lundenområdet har pågått under flera år och färdigställdes i augusti.

	Beslutad total budget 2021 (tkr)	Ack. Uffall aug 2021 (tkr)	Avvikelse (tkr)
Affärsverksamhet	57 157	23 472	33 686
Fritid och kultur	6 470	1 974	4 495
För-och grundskola	436 089	175 610	260 479
Infrastruktur	45 638	20 802	24 835
Vård och omsorg	2 936	3 372	-436
Övrig verksamhet	10 440	4 393	6 047
S:a investeringsprojekt	558 729	229 623	329 106

Några av årets större investeringsobjekt (nettokostnad, tkr)

	Nettokostnad, tkr
Skolprojektet	169 693
Vatten och avlopp	21 453
Fastighetsunderhåll (reinvestering)	5 755
Asfalt	5 105
Utbyggnad stadsnät	2 098
Renovering Lunden	2 019

Resultaträkning (tkr)

	Not	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31	Prognos 2021	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	1	140 091	141 415		
Verksamhetens kostnader	2	-751 624	-735 638	-940 681	-991 629
Avskrivningar	3	-66 822	-51 087	-100 800	-102 800
Nedskrivningar	3	-552	-641		
Jämförelsestörande poster	4	4 164	-23 076	0	0
Verksamhetens nettokostnader		-674 742	-669 027	-1 041 481	-1 094 429
Skatteintäkter	5	641 368	623 600	960 411	944 696
Generella statsbidrag och utjämning	6	109 299	98 127	163 249	163 745
Verksamhetens resultat		75 925	52 700	82 179	14 013
Finansiella intäkter		600	1 188	1 500	1 500
Finansiella kostnader		-7 287	-7 338	-10 000	-12 000
Resultat efter finansiella poster		69 238	46 550	73 679	3 513
Periodens resultat		69 238	46 550	73 679	3 513

Balansräkning (tkr)

	Not	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-12-31
Tillgångar			
Immateriella tillgångar		313	313
Materiella tillgångar		1 623 649	1 578 125
Pågående nyanläggningar		453 943	340 418
Finansiella anläggningstillgångar		35 881	35 881
Summa anläggningstillgångar		2 113 786	1 954 737
Exploatering		2 329	2 605
Förråd och lager		0	0
Kortfristiga fordringar		99 011	126 295
Kassa och bank		38 662	63 090
Summa omsättningstillgångar		140 002	191 990
Summa tillgångar		2 253 788	2 146 727
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		407 268	338 030
<i>Därav periodens resultat</i>		69 238	16 499
Obeskattade reserver		0	0
Avsättningar		37 130	38 263
Skulder			
Långfristiga skulder		1 641 467	1 541 881
Kortfristiga skulder	7	167 922	228 553
Summa eget kapital och skulder		2 253 788	2 146 727
Panter och ansvarsförbindelser	8		

Notapparat (tkr)

Not 1 Intäkter

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Försäljningsintäkter	6 477	5 489
Taxor och avgifter	65 636	70 045
Hyror och arrenden	16 751	14 802
Bidrag från staten	47 241	45 155
EU-bidrag	201	132
Övriga bidrag	207	521
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	2 975	3 325
Försäljning av anläggningstillgångar	114	763
Övriga verksamhetsintäkter	488	1 183
Summa	140 091	141 415

Not 2 Kostnader

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Personalkostnader	-507 902	-488 389
Revisionskostnader	-357	-277
Övriga kostnader	-243 365	-246 972
Summa	-751 624	-735 638

Not 3 Av- och nedskrivningar

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Anläggningar och fastigheter	-55 299	-40 029
Maskiner och inventarier	-11 523	-11 059
Nedskrivningar	-552	-640
Summa	-67 374	-51 728

Not 4 Jämförelsestörande poster

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Rivningar		-30 032
Övriga driftsbidrag från staten (sjuklöner)	4 164	6 956
Summa	4 164	-23 076

Not 5 Skatteintäkter

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Preliminär kommunalskatt	629 709	631 215
Prognos slutavräkning	3 264	-3 542
Justering föregående års prognos	8 389	-4 065
Justering	6	-8
Summa	641 368	623 600

Not 6 Generella statsbidrag och utjämningsbidrag

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31
Inkomstutjämningsbidrag	52 179	44 730
Bidrag för LSS-utjämning	1 693	2 084
Kommunal fastighetsavgift	22 893	22 185
Generella statsbidrag	2 266	19 023
Regleringsbidrag	33 035	11 309
Kostnadsutjämningsbidrag	-2 767	-1 204
Summa	109 299	98 127

Not 7 Kortfristiga skulder

	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-12-31
Leverantörsskulder	19 199	69 995
Upplupna kostnader	103 422	108 115
Förutbetalda intäkter	28 998	28 080
Övriga skulder	16 303	22 363
Summa	167 922	228 553

Not 8 Panter och ansvarsförbindelser

	Utfall 2020-12-31
Borgensåtagande	756 523
Pensionsåtagande intjänat t o m 1997	240 347
Operationell Leasing	3 095
Det sammanlagda beloppet på balansdagen av minileasingavgifter f för operationella leasingavtal med löptid > 3 år fördelade på förfallotidpunkter är enligt följande:	
Inom ett år	2 003
Senare än ett år men inom fem år	1 092
Senare än fem år	0
Summa	3 095
Ingående ansvarsförbindelse	243 705
Aktualisering	0
Ränte och basbeloppsuppräknings	5 927
Nyintjänad pension	364
Byte av tryggande	-3 174
Förmånsbelopp	3 932
Övrig post	-474
Årets utbetalningar	-9 278
Löneskatt	-655
Utgående ansvarsförbindelse	240 347
Hammarö Energi	99 775
Hammarö Bostäder	554 513
Bostadsrättsföreningar	84 600
Vindpark väner	0
Skoghalls folketshusförening	10 741
Föräldrakooperativ	2 415
Hammarö ryttarförening	3 696
Hammarö HC	400
Skoghall bangolfklubb	383
Kommunalt förslustansvar 40%	0
Summa	756 523

Hammarö Energi AB

Ordförande	Karin Bäckman
Verkställande direktör	Johan Modin
Hammarö kommuns ägande	100%

Viktigare händelser

Verksamhetsåret har medfört nya styrande dokument. I grunden ligger den nya affärs- och utvecklingsplanen för 2022-2025. Vidare antog bolagsstämman en ny bolagsordning och nya ägardirektiv. Under året har 5 nya villakunder anslutits. Samförläggning av fjärrvärme till 50 bostäder på Östra Anneberg klart. Under våren har Mörmoskogens förskola anslutits. Därmed har den sista skolan anslutits till fjärrvärmenätet. Pågående projekt är anslutning av PEAB Lillängshamnen etapp 2, Riksbyggens projekt Hammarötassen samt Svenska kyrkans nya kansli på Lövnäs. Förutsättningarna för byggnation av en solpark har fastställts och arbetet med projektplan har påbörjats.

Ekonomi

Resultatet

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till 1 234 tkr, budget för perioden uppgår till 946 tkr.

Följande budgetavvikelser finns:

(belopp i tkr)

- Högre intäkter, byggvärme. högre ansl.avgifter 2 245
- Högre kostnader för energi, råvaror -1 676
- Högre övriga kostnader -204
- Högre personalkostnader, utökning av personal, ökade pensionskostnader -152
- Lägre kostnader för räntor och borgensavgift 51
- Lägre avskrivningar 24

Investeringar

3 216 tkr

Finansiell ställning

Soliditeten uppgår vid periodens slut till 17% (15% per 201231). Eget kapital uppgår till 15 314 tkr (14 081 tkr per 201231). Likvida medel vid periodens slut 14 470 tkr (13 874 tkr per 201231). Bolaget har en checkkredit på 15 000 tkr.

Resultaträkning (tkr)

	2021-08-31	2020-08-31
Intäkter	26 120	23 687
Personalkostnader	-1 692	-1 609
Övriga kostnader	-16 826	-14 233
Av- och nedskrivningar	-5 026	-5 030
Rörelseresultat	2 576	2 815
Finansnetto	-1 342	-1 482
Periodens resultat	1 234	1 333

AB Hammaröbostäder

Ordförande	Thomas Bäckman
Verkställande direktör	Fredrik Berglöf
Hammarö kommuns ägande	100%

Viktigare händelser

Marknadssituationen har under 2021 varit fortsatt stabil med stor efterfrågan på lägenheter.

Övrigt att nämna för perioden:

1. Slutlikvid har erhållits för den s k Centrumtomten, vilket medfört en vinst om 7 387 tkr
2. En bostadsrätt har sålts med vinst, 1 236 tkr
3. En avdelning på Björkhagsgården har renoverats till en kostnad om ca 608 tkr
4. Investeringar och pågående nyanläggningar uppgår till 3 579 tkr - se nedan

Ekonomi

Periodens resultat (exkl. resultatet i KB Täppan) uppgår till 15 534 tkr jämfört med budget 4 282 tkr. Budgetavvikelserna beror bl a på erhållen slutlikvid för den s k Centrumtomten, såld bostadsrätt samt lägre underhålls- och driftskostnader.

Utestående ränteswapavtal uppgår till totalt 120 msek. Under 2021 har ett ränteswapavtal om 20 msek löpt ut. Amortering har skett med 17 msek och låneskulderna uppgår till 538 msek.

Investeringar och pågående nyanläggning, förändring 2021:

Fiber Lövnäs, slutfört 206 tkr

Björkhagsgården, pågående ombyggnation för s k LSS-boende, pågående 3258 tkr

Björkhagsgården, värme- och ventilationsprojekt, pågående 115 tkr

Finansiell ställning

Soliditeten uppgår vid periodens slut till 10,7 % inkl. resultatet för KB Tärpan (8,4 % 201231).

Eget kapital uppgår till 61 737 tkr inkl resultatet för KB Tärpan (48 089 tkr per 201231).

Likvida medel vid periodens slut uppgick till 45 652 tkr (43 760 tkr per 201231).

Resultaträkning (tkr)

	2021-08-31	2020-08-31
Intäkter	53 630	46 846
Personalkostnader	-4 071	-3 603
Övriga kostnader	-22 384	-22 845
Av-och nedskrivningar	-8 028	-8 468
Rörelseresultat	19 147	11 930
Finansnetto	-3 613	-5 109
Periodens resultat	15 534	6 821

KB Tärpan 3+4

Komplementär

Kommanditdelägare

AB Hammaröbostäder

Hammarö kommun

Viktigare händelser

Marknadssituationen har under 2021 varit fortsatt stabil med stor efterfrågan på lägenheter.

Övrigt att nämna för perioden:

1. Pågående lokalhyresgäst Anpassning, kostnad 550 tkr
2. Hyressänkning till lokalhyresgäster i utsatta branscher, 171 tkr (netto efter erhållet statligt bidrag)
3. Ventilation har bytts ut till en kostnad om 576 tkr

Ekonomi

Periodens resultat uppgår till 1 655 tkr jämfört med budget 2 260 tkr. Budgetavvikelsen beror framförallt på lokalhyresgäst Anpassningar.

Investeringar

Ventilation 576 tkr

Finansiell ställning

Likvida medel vid periodens slut uppgick till 14 143 tkr (10 677 tkr per 201231).

Resultaträkning (tkr)

	2021-08-31	2020-08-31
Intäkter	7 442	7 459
Personalkostnader	0	0
Övriga kostnader	-4 416	-3 358
Av- och nedskrivningar	-944	-1 078
Rörelseresultat	2 082	3 023
Finansnetto	-427	-430
Periodens resultat	1 655	2 593

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras av Kommunallagens 11:e kapitel samt av Lagen om Kommunal redovisning. Rådet för kommunal redovisning lämnar dessutom rekommendationer för kommunsektorns redovisning. Hammarö kommun följer de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning ger ut vilka till vissa delar finns uppräknade nedan:

Skatteintäkter periodiseras till det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas av den skattskyldige. Skatteavräkningen beräknas på skatteintäkter från SKR:s senaste skatteprognos.

De extra generella statsbidrag som beslutats om till följd av coronaviruset har periodiserats lika från månaden beslutet kom på resterande antal månader.

Pensionsåtaganden bokförs enligt blandmodellen, vilket bland annat innebär att pensioner intjänade före 1998 inte tas upp som avsättning i balansräkningen utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten. Utgifter för löpande reparation redovisas som kostnader. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Kommunens mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas: (Mellan 5-70 år)

Följande komponentindelning tillämpas:

Fastigheter

- Mark

- Stomme inklusive grund
- Markinventarier/markinstallationer
- Fasad och yttertak
- Installationer och ledningssystem
- Fönster och dörrar
- VVS produktionssystem
- Ytskikt
- Utrustning kök och sanitet
- Styr-, regler- och larmsystem

Vatten och avlopp

- Ledningsnät
- Pumpstationer
- Pumpar

Gator och vägar

- Vägkropp
- Beläggning

Kommunens bokförda värde på aktier i de kommunala bolagen har i den sammanställda redovisningen eliminerats mot bolagens eget kapital. Obeskattade reserver delas upp med 22 % på uppskjuten skatt samt 78% på eget kapital.

Leasingavgiften för operationella leasingavtal (exklusive avgifter för service, försäkring och underhåll) fördelas linjärt över leasingperioden, även om betalningarna i praktiken fördelas på annat sätt. För ej uppsägningsbara operationella leasingavtal med en avtalstid som överstiger tre år gäller att det sammanlagda beloppet per balansdagen av framtida minimileasingavgifter, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande:

- inom ett år
- senare än ett år, men inom fem år
- senare än fem år

Finansiella tillgångar tas upp som anläggningstillgångar då de innehas långsiktigt i ett ägarintresse.

I kommunens delårsrapport återfinns jämförelsestörande poster. För att en post ska betraktas som jämförelsestörande, ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av ett sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Se not 4.

Vatten- och avloppsverksamheten samt avfallshanteringen ingår i kommunens samlade verksamhet. Enheterna belastas med overheadkostnader och dessutom betalas ränta på avräkning mot kommunen.

Enligt RKR:s rekommendationer nr 18, som gäller från och med 2010, ska investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod.

Avskrivningstiden på VA-ledningar, 70 år, är ett avsteg från RKR:s (Rådet för kommunal redovisning) rekommendationer om 33-50 år.

Vid redovisning av lånekostnader används huvudmetoden, vilket innebär att i anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. En investering är ett inköp av en tillgång som är avsedd att användas stadigvarande i kommunen under minst 3 år och som har ett anskaffningsvärde, exklusive moms, som överstiger 20 tkr.

Ordlista

Anläggningstillgångar: Tillgångar som är avsedda att ägas under längre tid. Anläggningstillgångarna upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar.

Avskrivningar: Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar, ungefär motsvarande förslitningen.

Avsättningar: Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den skall infrias.

Balansräkning: Dokument som visar kommunens alla tillgångar och skulder på den aktuella balansdagen.

BNP: Bruttonationalprodukt, ett mått på den totala ekonomiska aktiviteten i ett land under ett år.

Borgen: Innebär att en fysisk person eller juridisk person åtar sig ekonomiskt ansvar för någon annan.

Eget kapital: Skillnaden mellan tillgångar och skulder/avsättningar.

Finansiella intäkter: Intäkter som kommer från placerade medel på bank m m.

Finansiella kostnader: Består främst av kostnader för upplåning hos bank.

IFO: Individ- och Familjeomsorg.

Investering: En investering är ett inköp av en tillgång som är avsedd att användas stadigvarande i kommunen under minst 3 år och som har ett anskaffningsvärde, exklusive moms, som överstiger 20 tkr.

Kassaflödesanalys: Beskriver hur likvida medel har förändrats under året genom den löpande verksamheten, investeringar- och finansieringsverksamhet.

Koncernen: Omfattar hela kommunen inklusive dess bolag.

Likvida medel: Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, t.ex. kassa och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper.

LSS och LASS: Insatserna enligt lagen om stöd och service (LSS) till vissa funktionshindrade utgörs av personlig assistent, ledsagarservice, kontaktperson, avlösning i hemmet, korttidstillsyn, boende med särskild verksamhet samt daglig verksamhet. LASS avser lag om assistansersättning.

Lånekostnader: Ränta och andra kostnader som uppkommer vid upplåning av kapital.

Mnkr: Miljoner kronor.

Netto: Efter alla avdrag.

Nettokostnad: Utgör skillnaden mellan de intäkter (avgifter, bidrag och dylikt) och kostnader som kommunens olika verksamheter redovisat.

Periodisering: Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Resultaträkningen: Visar årets ekonomiska resultat. Intäkter minus kostnader är lika med årets över- eller underskott.

SKR: Sveriges kommuner och regioner.

Soliditet: Visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditeten visar också om det finns beredskap för framtida resultatförsämringar, det vill säga den långsiktiga betalningsförmågan.

Tkr: Tusen kronor.

Årsarbetare: Innebär att de anställdas beräknade arbetstid har räknats om till heltidstjänster.

Översiktsplan: Är ett begrepp inom fysisk planering i Sverige och avser ett dokument som varje kommun tar fram för att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.